

ναυῶν, οἷον κιονοκράνων καὶ κεράμων, κεῖται ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ καὶ ἄλλη ἀμέλητος σειρά ἀναγλύφων, ἡ ζωοφόρος τοῦ περιφήμου Μουσουλίου τῆς Ἀλικαρνασσῶν, ἐνὸς τῶν ἐκτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου, εἰς οὗ τὴν γλυπτικὴν ἐπικόσμησην ἡργάσθησαν οἱ ἐπὶ Φιλίππου περιφημότεροι καλλιτέχναι τοῦ Ἀττικοῦ ἐργαστηρίου, ὁ Τιμόθεος, ὁ Λιωχάρης, ὁ Βρύξις, ὁ Σκόπας ἢ καὶ αὐτὸς ὁ Πραξιτέλης. Τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα, παριστῶντα Ἀμαζωνομαχίαν, εἶχον ἐντειχισθῆναι ὑπὸ τῶν ἱπποτῶν τῆς Ρόδου εἰς τὸ μέρος τοῦ φρουρίου τῆς Ἀλικαρνασσῶν τὸ ἀφορῶν πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ μόνον ἐν Ἰταί 1846 ἐζήτησε καὶ ἐλάβεν αὐτὰ δωρεάν ἀπὸ τὸν Σουλτάνον ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Λίθους ὅσοι ἔπειντο διεσπαρμένοι κατὰ γῆς ἐπὶ τοὺς τοίχους τῶν εἰδωλῶν, δὲν ἐδίστασε νὰ κόψῃ διὰ πρίονος τὰ ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος ἀπ' αἰῶνος ἄθικτα διατηρηθέντα κοσμήματα, καὶ ν' ἀφῇ ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ χαινούσας πληγὰς, αἵτινες θέλουσιν ἐσαεὶ ἐλέγχαι τὸν ζῆλον αὐτοῦ, σκληρότερον ἀναδειχθέντα τοῦ χρόνου καὶ θαρραλώτερον τῶν θαρράων. Τὰ μάρμαρα ταῦτα ἐπώληται ὁ Λ. Ἐλγιν ἀντὶ 35000 λιρῶν (1000000 δραχμῶν) εἰς τὸ Βρεταννικὸν μουσεῖον· συνίστανται δὲ εἰς 16 μετόπας, παριστώσας κενταυρομαχίας καὶ ἀρπαγὰς γυναικῶν ὑπὸ κενταύρων, 74 τμήματα ζωοφόρου, παριστῶντα διαφόρους σκηνὰς τῆς Παναθηναϊκῆς πομπῆς, καὶ 16 ἀγάλματα θεῶν ἐκ τῶν ἀετωμάτων, ἐργασίας ἀπαραμίλλου. Ἡ ζωοφόρος καὶ αἱ μετόπαι εἰσὶν ἐντειχισμέναι περὶ τὸ δωματίον

Τρεῖς ἄλλαι γλυφαὶ ἐκ τῶν περιεχομένων ἐν τῷ δωματίῳ τούτῳ εἰσὶν εἰς μέγαν βαθμὸν ἀξιοσημείωτοι· ἡ μία ἐξ αὐτῶν, θαυμάζομένη ὡς ἀληθὲς ἀριστούργημα, εἶναι λίθινον ἀπομύημα τοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις περιφήμου Δισκοβόλου τοῦ Μύρωνος, εὑρεθὲν εἰς τὴν Τιβουρτινὴν ἑσπαυλιν τοῦ Ἀδριανῶν. Αἱ δ' ἄλλαι

τοῦτο μετὰ πολλῶν ἄλλων ἀξιολόγων ἀναγλύφων, ἐν οἷς πέντε εἰσὶν ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς ἀπτέρου Νίκης, καὶ μετὰ 27 ἐπιγραφῶν. Τὰ δὲ ἀγάλματα εἰσὶ συρμέτρως τεταγμένα ἐπὶ ὑψηλῶν θαβρῶν κατὰ τὸ μέσον τοῦ δωματίου, καὶ μετ' αὐτῶν καὶ πολλὰ ἄλλα ἐξόχου ἐργασίας ἀρχιτεκτονικῆς ἢ γλυπτικῆς τμήματα, ἐν οἷς μάλιστα

Ὁ πρόδρομος.

δύω καριστῶσιν, ἡ μὲν ἐξαισίως ὡραίαν προτομήν Ἀφροδίτης, ἡ δὲ Ἀριάδην θύρον εἰς τὸν ὦμον, σταφυλὴν δ' εἰς τὴν μίαν χεῖρα κρατοῦσαν, καὶ πρὸ τῶν ποδῶν ἔχουσαν πᾶρδαλιν.

Ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ δωματίου ἕλος διατηροῦνται ἐκμαγεῖα τῶν ἀρχαίων μετοπῶν τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, μετὰ τῶν ἀγαλμάτων αὐτοῦ, ἀτινα εἰσὶν ὁ μέγιστος πλοῦτος τῆς Βαυαρικῆς γλυπτοθήκης· προσέτι δὲ προπλάσματα τοῦ Παρθενῶνος οἷος ἦν μετὰ τὴν ἐν 1687 συμβᾶσαν ἐκπυρσοκρότησιν, καὶ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ οἷος ὑποτίθεται ὅταν ἦτον ἀνέπαφος.

Ἀλλ' ἡ δόξα τοῦ Βρεταννικοῦ μουσείου εἶναι τὸ ἐπόμενον δωματίον, πρὸς ὃ ἄγει πρόδρομος, κοσμούμενος διὰ τυρρηνικῶν λαρνάκων ἐκ γῆς ὀπτηῆς, καὶ δι' ἐνὸς κολοσσιαίου μαρμαρίνου ἀγγείου. Περιέχει δὲ τὸ δωματίον τοῦτο τὰ λεγόμενα Ἐλγίνια μάρμαρα, ἥτοι τὰ ἀνάγλυφα καὶ ἀγάλματα, ὅσα κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις καὶ τὰ διαγράμματα τοῦ Φειδίου, ὑπὸ τῶν ἀρίστων Ἀθηναίων καλλιτεχνῶν ἐργασθέντα, περικόσμουν τὸν Παρθενῶνα, καὶ ἀναδεικνυσιν αὐτὸν ὑπερτατον καὶ ἀμέλητον τέχνης ὑπόδειγμα. Ὁ Λόρδος Ἐλγιν, πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρατείνας τὴν ἔννοισαν ὀθωμανικοῦ φερμανίου, χρηρηθέντος ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν πολιτικῆς ἀνάγκης, καὶ ἐπιτρέποντος αὐτῷ νὰ λάβῃ ἐξ Ἀθηνῶν τοὺς γλυπτοὺς

λίθους ὅσοι ἔπειντο διεσπαρμένοι κατὰ γῆς ἐπὶ τοὺς τοίχους τῶν εἰδωλῶν, δὲν ἐδίστασε νὰ κόψῃ διὰ πρίονος τὰ ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος ἀπ' αἰῶνος ἄθικτα διατηρηθέντα κοσμήματα, καὶ ν' ἀφῇ ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ χαινούσας πληγὰς, αἵτινες θέλουσιν ἐσαεὶ ἐλέγχαι τὸν ζῆλον αὐτοῦ, σκληρότερον ἀναδειχθέντα τοῦ χρόνου καὶ θαρραλώτερον τῶν θαρράων. Τὰ μάρμαρα ταῦτα ἐπώληται ὁ Λ. Ἐλγιν ἀντὶ 35000 λιρῶν (1000000 δραχμῶν) εἰς τὸ Βρεταννικὸν μουσεῖον· συνίστανται δὲ εἰς 16 μετόπας, παριστώσας κενταυρομαχίας καὶ ἀρπαγὰς γυναικῶν ὑπὸ κενταύρων, 74 τμήματα ζωοφόρου, παριστῶντα διαφόρους σκηνὰς τῆς Παναθηναϊκῆς πομπῆς, καὶ 16 ἀγάλματα θεῶν ἐκ τῶν ἀετωμάτων, ἐργασίας ἀπαραμίλλου. Ἡ ζωοφόρος καὶ αἱ μετόπαι εἰσὶν ἐντειχισμέναι περὶ τὸ δωματίον

τοῦτο μετὰ πολλῶν ἄλλων ἀξιολόγων ἀναγλύφων, ἐν οἷς πέντε εἰσὶν ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς ἀπτέρου Νίκης, καὶ μετὰ 27 ἐπιγραφῶν. Τὰ δὲ ἀγάλματα εἰσὶ συρμέτρως τεταγμένα ἐπὶ ὑψηλῶν θαβρῶν κατὰ τὸ μέσον τοῦ δωματίου, καὶ μετ' αὐτῶν καὶ πολλὰ ἄλλα ἐξόχου ἐργασίας ἀρχιτεκτονικῆς ἢ γλυπτικῆς τμήματα, ἐν οἷς μάλιστα

Ἐκτὸς τῶν ὀνομάτων τούτων εὑρεῖται ἀναβάθρα φέρει εἰς τὸν ἀνώτερον ὄροφον, ὅπου ἐν δωματίῳ περιέχει πλουσίαν συλλογὴν ὀρειχαλκίνων ἐλληνικῶν καὶ ῥωμαϊκῶν ἐργῶν, κυρίως ἐξ Ἡρακλείου καὶ Πομπηίας, ἀγορασθεῖσαν ἐν 1772 παρὰ τοῦ Γουλιέλμου Ἀμιλτωνος. Ἐν αὐτοῖς μάλιστα προσόχης ἀξία εἰσὶ τρία Διὸς ἀγάλματα, ἐν τοῦ Φιλησίου Ἀπόλλωνος τοῦ Σικυωνίου Κανάχου, καὶ διάφορα ἀγγεῖα ἐξαισία τὴν καλλονὴν καὶ τὸ μέγεθος. Μετὰ τὸ δωματίον δὲ τοῦτο ἐκτείνονται ἄλλα, περιέχοντα τὸ κεραμολογικὸν μουσεῖον, συνιστάμενον κατὰ πρῶτον λόγον ἐξ ἀναριθμήτων ἀγγείων τῆς Τυρρηνίας, ὧν αἱ ὡραῖαι γραφαὶ εἰσὶν αὐτόχρημα Ἑλληνικαί, καὶ ἀναφέρονται ἢ εἰς θαλασσινὰς ἢ εἰς ἀγωνιστικὰς παραστάσεις, ἢ εἰς γνωστὰς σκηνὰς ἐκ τῶν ἐπῶν τοῦ Ὀμήρου ἢ ἐκ τῶν τραγικῶν, ἢ τέλος εἰς ἱστορικά ἐπεισόδια. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀγγείων τούτων διαπρέπει μάλιστα τὸ Πορτλάνδιον, ἐκ κυανοῦ ὑέλου κατεσκευασμένον, μετ' ἐξαισίως ἐπηργασμένων λευκῶν ζωδίων. Τὸ ἀγγεῖον τοῦτο ἄνθρωπος κακὸς τρόπος ἢ φρενοβλαβὴς, εἰσελθὼν εἰς τὸ μουσεῖον ποτὶ,